

Jaarverslag SME 2019

Inleiding

In 2019 gebeurde er minder dan het bestuur gehoopt en verwacht had. De samenwerking met CM kende geen ontwikkeling in de gewenste richting. De input en het meedenken van Fair&Sustainable waren zeer de moeite waard. Het door hen uitgevoerde onderzoek maakte het speelveld breder en gaven nieuwe mogelijkheden voor partnerschap. Iets wat in 2020 verder onderzocht en zo mogelijk geoperationaliseerd gaat worden. Een werkbezoek brengen aan Ethiopie en onze partners werd vanwege deze onzekerheid en de hieronder genoemde onrust niet georganiseerd.

De onrustige en soms gewelddadige situatie gaf zorg en vroeg om nadenken hoe hiermee om te gaan. Blijft ondernemen in Ethiopie veilig en vruchtbaar was een weerkerende vraag. De verwachting is dat deze maatschappelijk-politieke onrust blijft bestaan tot de verkiezingen in mei 2020.

Het bestuur wijzigde zich niet, maar een voerdeskundige nam aan alle overleggen deel en fungeerde als een vijfde bestuurslid. Deze deskundigheid is van belang, omdat de voervoorziening en -kwaliteit een knelpunt is in de kippensector in oostelijk Afrika en zeker ook in Ethiopie.

Samenwerking met Chico Meat (CM)

De in 2018 overeengekomen staandaarden en werkafspraken tussen SME en CM hebben vanaf de kant van CM weinig opgeleverd. De prioriteit van CM lag bij de verplaatsing en vergroting van hun kippenlachterij. Met name de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsproduct Star Chicken kwam niet van de grond.

SME heeft een kader voor een kwaliteitssysteem ontwikkeld. Hiervoor is uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke stallen, waarin de kwaliteit geborgd kan worden. Kwaliteit in de zin dat ziekte en uitval door sterfte minimaal worden. Hierbij staat de aandacht voor dierenwelzijn centraal en kan medicijngebruik tot een minimum beperkt worden. Nu hebben veel kippen infecties aan de voeten. Een stal zoals die van het merk Bromax kan dit soort problemen grotendeels voorkomen. De noodzakelijke input vanuit CM/Ethiopie kwam niet tot stand, waardoor het ontwikkelde kwaliteitszorgsysteem als een halffabrikaat is op te vatten.

SME heeft zich beraden op de situatie en is tot de conclusie gekomen dat de gewenste samenwerking met CM in een patstelling is terechtgekomen. De vooruitzichten om in 2020 tot een positiever perspectief te komen zijn niet hoopvol. SME zal dan ook in 2020 de bakens moeten verzetten om aan haar doelstellingen te voldoen. Hiertoe zijn twee onderzoeken uitgezet en deels afgerond:

- Onderzoek naar het netwerk van kleine en middelgrote kippenboeren in het netwerk van het bedrijf Bora. Bora is een bedrijf dat zelf mestkuiken fokt, maar ook voer produceert. De 20 onderzochte boeren zijn allen afnemer van kippenvoer van Bora. Fair&Sustainable voerde dit onderzoek uit en samen met deze organisatie wordt gekeken of en hoe SME haar werkzaamheden kan verleggen van de samenwerking met CM naar een samenwerking met Bora en een selectie van de aan dit bedrijf verbonden kippenmesters. Enkele uitkomsten zijn:
  - Van de 20 boeren waren er 4 vrouw. De bedrijfsomvang varieerde van 1000 tot 12.000 mestkuikens per jaar in variërende cycli van 1-6 per jaar.

- Sommige boeren combineren legkippen en mesten van kippen aan elkaar.
  - Er is een scholingsbehoefte op meerdere terreinen zoals bedrijfsvoering, kwaliteitszorg (ziektebeperking) en financieel management.
  - De levering van gemeste kippen naar de markt gebeurt via tussenpersonen, de brokers. De is een kostenopdrijvende factor.
- Onderzoek naar de voersituatie in Ethiopie voor de korte en lange termijn. Dit onderzoek is nog gaande. Begin 2020 hopen we daarvan de resultaten te ontvangen.

N.B. Een derde onderzoek wordt uitgezet naar de zich ontwikkelende marktsituatie voor kippenvlees met een nadruk op het segment voor gegarandeerd relatief hoge kwaliteit. Inzage in deze markt is er nagenoeg niet. Een vraag is ook of de afnemers bereid zijn wat meer te betalen als de goede kwaliteit van het vlees gegarandeerd is.

Samenwerking met Fair & Sustainable (F&S)

Zoals boven reeds vermeld blijft F&S voor SME een belangrijke partner om te adviseren en onderzoek te doen. Het onderzoek naar het netwerk van Bora is onderdeel van de vruchtbare samenwerking. Het onderzoeksrapport is op vraagbaar bij het bestuur van SME.

Financien en Fondswerving

Een mogelijke samenwerking met de organisatie Woord en Daad is onderzocht. Er bestaat een kans dat het werk van SME een integraal deel wordt van een groot project, waarvoor Woord en Daad een projectplan heeft geschreven. Een verder utiwerking kan pas als er voor dit project fondsen worden aangeboord. Deze optie blijft open staan voor 2020, maar is voor SME onvoldoende zeker om in 2020 niet naar andere fondsen onderzoek te doen. Hiervoor is het nodig te komen tot een integraal projectplan, waarin de doelen en uitvoering in samenhang beschreven worden. Een dergelijk plan zal in samenwerking met Ethiopische partners, zoals bijvoorbeeld Bora, tot stand moeten komen. Aanzetten tot een dergelijk plan zijn in 2019 gedaan.

Communicatie en overleg

De interne communicatie verliep grotendeels via maandelijkse bestuursvergaderingen, e-mail en whatsapp. Skype/Facetime werd benut voor gesprekken met betrokkenen uit Ethiopie.

De externe informatieverschaffing gebeurde grotendeels via de website: www.sme-holland.org.

Het bestuur vergaderde in 2019 9 keer. Daarnaast was er bilateraal overleg. In oktober vond een overleg plaats met een vertegenwoordiger van F&S over het door hen uitgevoerde onderzoek.

Netwerk in Nederland en Ethiopie

De opbouw van het netwerk is doorgestaan. Dit betrof o.a. kippenboeren, hokkenbouwers en voerdeskundigen. Ook is er overleg op de WUR geweest. Dit om de eigen deskundigheid te voeden, maar ook na te gaan of en hoe studenten voor een stage/onderzoek ingezet zouden kunnen worden. Ook is overleg geweest met iemand die ervaring heeft in het verzorgen van training en scholing in Ethiopie. Deskundigheidsbevordering blijft een kernpunt in de ontwikkeling van een duurzame voedselketen

Het netwerk in Ethiopie heeft aandacht gekregen door het bovengenoemde onderzoek naar de boeren in het netwerk van het bedrijf Bora. De ambitie is om te komen tot een overleg-, c.q.

besluitvormingsplatform waarin alle stakeholders van de te creëren duurzame kippenveeslijn vertegenwoordigd zijn. Een ambitie die in 2020 vorm en inhoud dient te krijgen.